

Borókás II - III ↑

5+18 old

Balkáni víz: (16)

Sűrűn eső

Teljesen be

"Herman Ottó" Karszt- és Barlangkutató Csoport

M i s k o l c

"Ady Endre" Művelődési Ház

1 9 7 4 . É V I J E L E N T É S

Az 1973-as év értékelése december 1-ig tartott, így az előző év utolsó hónapjának tevékenységét is az 1974. évinél tartjuk nyilván.

Csoportunk tovább folytatta az eredményes feltáró, felmérő, és tudományos adatgyűjtő tevékenységét, ami a Bükk-hegység további megismerését segíti elő.

A munkatervnek és tevékenységünknek megfelelően minden pénteken 18 - 20 óráig klubfoglalkozást tartunk az "Ady Endre" Művelődési Házban. A klubfoglalkozásokon előadások hangzanak el, ezek a szakmai felkészültségre, barlangi műveltség növelésére irányulnak. Előadást tartott a csoport részére Dr. Dénes György is, "Az Északborsodi karsztvidék" címmel.

A klubfoglalkozásokon beszéljük meg a csoport belső életével, tagjaival kapcsolatos problémákat, eseményeket, ekkor szoktuk eldönteni a szombat - vasárnapi terepi munkát is. A csoport igen aktívan kiveszi részét a Területi Osztály rendezvényeiből, és támogatja azokat, sok szervezési feladatot ellát. A Fiala Hidrogeológusok II. Találkozójának megszervezése, lebonyolítása is a csoport nevéhez fűződik.

Nagysikerű előadást tartottunk a Perecesi Kollégiumban, ahol ötvenen hallgatták végig a diavetítéssel egybekötött előadást. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a Diósgyőri 21.sz. általános iskolával, ahol földrajzórákon tartunk vetítettképes előadásokat. Az iskolától cserébe raktárhelyiséget kaptunk. A csoport belső életének, utóképeségének növeléséhez a közös rendezvényeken való részvételt is lényegesnek tartjuk.

A Budapesten megtartott Vándorgyűlésen 24-en vettünk részt. A csoport kiállítással egybekötött beszámoló előadást is tartott. Az országos találkozóra magunkkal vittünk olyan személyeket is, akik csak támogatják a csoport tevékenységét, de minden egyes foglalkozáson nem vesznek részt. A pesti csoportok lehetővé tették, hogy a csoport minden tagja megnézzék a Mátyás-hegyi, Pálvölgyi és Szemlőhegyi barlangokat.

A titkárság által rendezett térképezési és lámpatisztítási versenyen a csoport első lett, ami játékossága mellett felkészültséget is bizonyított.

A csoport belső életéhez tartozik még, hogy erkölcsi alapot és anyagi támogatást adjunk a tagoknak. Pénztárunkból anyagi kölcsönt adunk az arra rászorulóknak, figyelemmel kísérik problémáikat. A terepi munkában rendszeresen résztvevők gumicsizmát és munkaruhát kapnak. Munkatevékenységünk sokkal szélesebbkörű volt, mint az elmúlt évben. A minden szombat - vasárnapi terepi munkavégzésnél feltáró, térképező, dokumentáló és tudományos adatgyűjtő munkát folytattunk. Tovább növeltük a technikai felkészültséget. Zombolyoknál hathatósabban bevezettük a biztosítást, bejárásoknál sziklamászó technikát alkalmazunk.

Tevékenységünkben mindig nagy szerepet kap a tábor. Az elmúlt év folyamán 3 tábort szerveztünk, eredményeikről a következőkben számolok be:

Borókás - tábor /1974. március 29 - április 15./

A Borókás tőbrök térségében 3 napos indító tábort szerveztünk, és egy időben három helyen végeztünk feltáró munkát. Az eredményesnek látszó munka alapján április 3.-15.-ig a tábori munkát tovább folytattuk. Ez idő alatt helyi meteorológiai állomást létesítettünk és a terület karsztmorfológiai jelenségeit térképen rögzítettük. A tábórban 12-14 fős átlaglétszám volt. A terület kutatása igen lényeges a Szinva források vizgyűjtő területének lehatárolása szempontjából, mivel a Létrás-

tető felé porfirites rész határolja a vizgyűjtő területet. A Borókás I-ben a feltáró munkát a járat elszűkülése miatt abbahagytuk.

A Borókás II-ben 4 m törmelékben való feltárás után új aknát nyitottunk meg. Nehéz 6 napi feltáró munka után sikerült fedezni a Bükk-hegység egyik legnagyobb zombolyrendszerét, ami 100 m mély, az alja szélszikiában elszűkül. A barlangról dia és fekete-fehér felvételeket készítettünk. Térképe csak a fő-járatnak készült el.

A Borókás III-ban sikerült tovább jutnunk elődeinknél, de a járat 40 m körül itt is elszűkül.

A tábor eredményesen zárult, hiszen a felfételezések szerint a Szinva rendszerbe egyedül itt sikerült lejutni, és a feltáró munka további folytatására ösztönöz bennünket.

"Aqua - expedíció" /1974. július 12 - 29./

A Területi Osztály rendezésében szervezett nemzetközi tábor munkájába kapcsolódott be csoportunk. A csoport átlagosan 16 fővel vett részt, a 18 napra 282 munkanap adódott. A tábor munkájában még a Miskolci Bányász Barlangkutató Csoport vett részt.

A tábor programja:

- feltáró munka a terület barlangjaiban;
- a terület karsthidrológiai megismerése;
- barlangi térképezés;
- helyi meteorológiai állomás felállítása;
- karstos adatgyűjtés;
- külföldi kutatók részére a terület barlangjainak bemutatása.

A tábor helye: Létrástető.

A tábor ideje alatt többször volt vendégünk Dr. Bénes György és Dr. Juhász András, az MNT társelnökei.

A tábor szakmai tevékenysége

A karsztos adatgyűjtés és a kataszterezés egyik fő szempontunk volt a tábor ideje alatt. A kataszterezés szempontjából lényeges karsztjelenségeket térképre is felrejtük. Munkánk kiterjedt a tóbrók, források, nyelők, barlangok helyének pontosítására, adatainak felvételére is.

Meteorológiai állomás:

A helyi klíma tanulmányozására a tábornhelyen meteorológiai állomást állítottunk fel, naponta háromszor mértünk: hőmérsékletet, páratartalmat, légnyomást, csapadékot. A közhetes rendszeres mérés eredményeit feldolgoztuk, és értékelése lényeges adatsor a karsztos térség megismeréséhez.

Vizhozamamérés:

Létrástető, Jávorkút térségében több helyre mérőbuckót építettünk be a felszíni vízfolyások hozamérésére, amit rendszeresen leolvastunk. Az összes vízfolyásnál mérést végeztünk, így megtudtuk határozni a nyelők vízhozamát is. Ilyen jellegű mérést ebben a térségben eddig még nem végeztek.

Feltáró tevékenység:

A tábor keretén belül csoportunk több barlangban végzett feltáró tevékenységet, így a Borókás II, Borókás III szombolykban, a Teknős barlangban, a Fenyvesréti szombolyban, a Solhási és a Jávorkuti barlangokban, Jávor II /Szirén/ barlangban.

Több helyen a feltáró munkával 1 - 2 m-t jutottunk előre, a továbbjutást legtöbbször kúrtó vagy szak rész átadására tettük

nehézzé. Így a Bolhási víznyelő barlangban egy 40 m magas kürtő kimászása, annak minimális bővítése után jutottunk újabb szakaszokba, melyek hossza több száz méter. A Szirén barlangban szők hasadékok bővítése után jutottunk tovább, és így nagyon szép cseppkőves ágot fedeztünk fel (300 m).

A csoport nevéhez fűződik a Teknős barlang felfedezése, melynek 40 m-ig történő feltárását a Bányász Csoporttal közösen végeztük.

A tábor végén csoportunk a Jávorkúti víznyelő barlangban viz alatt végzett feltáró munkát. Gumiruhákat az EVIZIG bocsátott rendelkezésünkre. A visszafelé menő patakos ág szifonjából termeltük ki és tettük szabaddá a vizeletti járatot. A munkát palack nélkül végeztük, és a járatban 4 m-t tudtunk előbbre jutni. A jó látási viszonyok mellett 8-10 m-ig láttunk előre, a járat-szakasz végig viz alatt volt.

Barlangi térképezés

Térképezési tevékenységünk kiegészítő mérésekből állt, így befejeztük a Borókás II és a Jávor III térképezését. A Szirén feltérképezésére a hosszú járatlabirintusok miatt még hosszú időt kell igénybe venni.

Az Aqua = viz expedíció összetett feladatot oldott meg, munkáját nemcsak egy barlang feltárására összpontosította, a terület jobb megismeréséhez lényeges adatokat szolgáltatott, és az eredmény nem maradt el. A tábor tevékenységéről, szakmai eredményeiről jelentés készült.

A tábor ideje alatt szoros barátság kötődött a lengyel, szlovák, osztrák, német barlangkutatókkal, a barátság ápolása a csoporton kívül a Területi Osztály feladata is. A helyi sajtó nyolc alkalommal számolt be a tábor tevékenységéről.

Mexikó - völgyi tábor /1974. december 26 - 31./

A Mexikó-völgyi barlang kutatásánál egy új beszakadást találtunk a kőbánya körül 200 m-re. A barlang kutatásával párhuzamosan elkezdtük az új hely feltárását is. Igen nagy mennyiségű törmelék bontásával 4 m-ig jutottunk le. Az igen csapadékos időszak után a patak vizét levezettük a járatba december 18-án. Az öt napos táborban ennek feltárását végeztük. A technika modern eszközeit alkalmaztuk, csörlős módszerrel termeltük ki a törmeléket, hozzá kapcsolódó több irányú kötélpályával.

Az öt napi feltárásnál 3 x 1 m-es aknát 8 m-ig termeltük ki. Az utolsó napon a patak vizét beengedtük, ami kis mennyiségben elszivárog és az eltömődött járatrendszert bővíti.

A feltárással párhuzamosan meteorológiai állomást is létesítettünk, a patak vízhozamát rendszeresen mértük. A feltárási munkát az 1975. évben fogjuk folytatni. A terület karsztosodására jellemző, hogy a bányaudvaron lemélyülő vizkutató fúrás 70-80 m között nagy barlangüreget tárt fel.

A csoport feltáró tevékenysége:

1./ Bolhás víznyelő barlang

Mivel a jelenlegi csoport tagjai közül senki sem volt még lenn ebben a barlangban, meg szeretnénk volna ismerni, és a külföldi résztvevőknek is bemutatni. A leszállás ideje alatt a felszíni vízfolyást elzártuk, és így jutottunk be a barlangba. A bejárás során egy kúrtó kimászásánál cseppköves elszűkülést kellett áttörni, ahol Pócsi Lajos a lengyel csoport tagjaival új barlangi termet fedezett fel. A lengyelek tiszteletére Lengyel - Magyar barátság termének neveztük el. A felső teremrendszert az eddig ismert Ny-i ágból 40 m-es kúrtón értük el. A termek fehér cseppkövekben igen gazdagok. A tábor ideje alatt a Miskolci Bányász Barlangkutató Csoporttal átacsoltuk a bejáratot

részt, és feltáró munkát végeztünk a Ny-i ág végén a törmelékes tereben. A tábor után a feltárást ismét folytattuk, összesen 4 m körül egy lefelé haladó kürtöből termeltük az agyagot. A feltáró munkát ezen a részen tovább fogjuk folytatni. Ezzel párhuzamosan elkezdjük az egész barlang újratérképezését, mivel az előző csak alaprajz, és nem felel meg a mai követelményeknek.

Feltáró munkánk során sikerült egy újabb ágot felfedezni, ahol nagy terebe jutottunk. A terem 15 m hosszú, 3-4 m széles és 30 m magas. Falát mindenütt cseppkőfolyás borítja, alján szép sztalagmitok vannak. A cseppkőképződmények hófehérek. A terem alján kalcit cseppkőgátak sora található. 3-4 kis tenyérnyi tóban 30 - 40 db barlangi gyöngyöt találunk. A terem szépsége és gazdagsága bükki viszonylatban ritkaság. A barlang tudományos megismeréséhez rendszeresen mértünk vízhozamot a nyelő előtt. A kihozott pár db barlangi gyöngy mikroszkópos vizsgálata folyamatban van. A továbbiakban szeretnénk befejezni a barlang teljes térképezését, aminek alapján következtetni tudunk annak kialakulására. Az eddigi irodalom és a publikáció feldolgozásával, a fotó-dokumentáció / dia, fekete-fehér / elkészítésével igen értékes barlangot tudunk majd bemutatni az országos találkozó résztvevőinek.

A barlangban 3-5 fős csoporttal 23 alkalommal végeztünk le szállást feltáró és felmérő munka végzésére.

2./ Borókás I időszakos víznyelő barlang

A barlangban 9 alkalommal végeztünk feltáró és térképező munkát. A feltáró munka során kitisztítottuk a lehullott agyagos törmeléket, és megkezdtük a szikla kivésését. Mintegy 9 m-ig jutottunk le, ahol vége szálsziklában elszakult. A feltárt rész térképezését elvégeztük. A munkát az elszakulás és más feltáró tevékenység miatt abbahagytuk.

3./ Borókás II időszakos víznyelő barlang

A barlangban 34 alkalommal végeztünk feltáró és térképező munkát. Terepi bejárás során Kosiczki József mutatta meg a helyet, ami egy időszakos vízfolyás végén kis töbör-szerű mélyedésben indul. A miskolci barlangkutatók több alkalommal végeztek feltáró tevékenységet, de nem tudtak bejutni a rendszerbe. Csoportunk a feltáró munka során 4 m-es aknát hajtott le. A törmelékek között lemélyült akna nem volt biztonságos, ezért ettől 2 m-re új aknát hajtottunk. 3 m után egy szűk hasadékba jutottunk, melynek kitágítása után jutottunk be a barlangba. 15 m után törmelékes eltömődést találtunk, ennek átbontása és kiácsolása 2 m-t vett igénybe. Ezután már akadálytalanul jutottunk le közel 100 m-ig.

A hagyományos elnevezés szerint zsomboly, mereteivel azonban felülmúlja az eddig ismert zsombolyokat. Egy-egy terebbe sok kúrtó csatlakozik, ezek magassága 30 - 50 m. A fentről lefelé haladó kúrtók egy-egy terebbe összpontosulnak, s együttesen alkotják a zsombolyrendszert. 80 m körül találjuk a legnagyobb terem alsó részét, amiből a végpontig szűk hasadékon jutunk be. A nagy teremtől kezdve megváltozik a barlang jellege. A víz oldóhatásának csökkenése vagy a kőzet minőségének változása következtében a járat elszűkül. Igen nagy energiával végeztük a végpont bontását, ahol a szálasziklát kellett vésni. A továbbjutás lehetséges, de nehéz munka kell hozzá.

A barlang időszakosan aktív, közel függőleges helyzetű. A víz oldópépasságának következtében a járat végig korrodált. A felső szakaszon erősen csipkézett, 50 m alatt síme. Cseppkőes részek csak az eléggott oldaljáratokban vannak. Legnagyobb cseppkőve a végpont közelében egy 3 m-es pagoda-szerű cseppkőoszlop.

A barlang egyes részeiről fotó és dia felvétel készült. Jelenleg a főjárat alapvonal térképezése történik. További feladatunk, hogy a járat ácsolatainak megerősítését, a végpont bontását, a teljes térképezést elvégezzük.

4./ Borókás III. időszakos víznyelő barlang

A barlangban 13 leszállással feltáró munkát végeztünk. Több barlangkutató csoport tevékenykedett a feltárásán. A nyelőtől 50 m-re kis forrás fakad. Csapadékos vagy hóolvadási időszakban vize a nyelőbe folyik. Száraz időszakban vize kiapad.

Munkánkat a bejáratnál részen az ácsolat kicserélésével kezdtük, az aknába 15 m-es hágcsót építettünk be. A szifon kitisztításával jutottunk le a kb. 35 m-ig ismert szakaszba. A továbbjutás a járat bővítésével /szikla veséssel/ történt mintegy 5 m hosszán. A járat továbbra is szűk hasadékkal folytatódik, melynek feltárását tovább végezzük. A végpontra való lejutást a szűk részekeken keresztül igen megnehezíti az amúgy is nehéz feltárási tevékenységet.

A Borókás időszakos víznyelő barlangok közel helyezkednek el /100-200 m/, szakmailag érdekesek. Valamelyik járaton való lejutás közelebb hozna a feltételezett Szinva-rendszer megismeréséhez. Az eddigi feltárások nagy barlangi üregeket mutattak ki, és csapadékos időszak esetén a vízfestés jobban lehetségessé válik.

5./ Bodzás II. zomboly

A csoport nyilvántartásában 8 m-es zomboly név alatt ismeretes. A "Herman Ottó" csoport 52 m-ig tárta fel előzőleg. Az ismételt feltárást az elmúlt évben kezdtük el, a zomboly 8 m-ig volt nyitott. Az 52 m helyett 40 m-ig ismert résznél lefelé végeztük a feltárást, 19 leszállással 65 m-re sikerült lejutni. A végpontnál levegőhiány mellett folytattuk a feltárást, 4 m-es agyageltömődést bontottunk ki. Jelenleg a végpontot agyag zárja el. A járatok térképezését részben elvégeztük.

További feladatul tüztük ki a térképezés befejezését, fotódokumentáció elkészítését, minimális klíma-mérést és barlangleírását.

A végponton levegőhiány mellett folytattuk a feltárást, 4 m-es agyageltömődést bontottunk ki. Jelenleg a végpontot agyag zárja el. A járatok térképezését részben elvégeztük. További feladatul tisztuk ki a térképezés befejezését, fotódokumentáció elkészítését, minimális klíma-mérést és a barlang leírását.

6./ Bodzás III. zsomboly

A II-es alatt 50 m-re sziklás részen végeztünk feltárást 9 alkalommal. Az agyagos eltömődést 4 m-ig bontottuk ki. Elképzelésünk szerint az előzővel párhuzamos járatba jutunk. Míg ott a továbbjutás igen nehéz, addig itt fennáll a lehetőség a továbbjutásra.

7./ Csemetekerti viznyelő

Itt tovább végeztük a feltárási lehetőségek tisztázását. A forrás vize elfolyt a barlang bejárata mellett. A vizet elzáró gát és árok létesítésével ismét bevezettük a barlangba. Feltételezhetően amit feltáró munkával nehezen tudunk elvégezni, azt a víz elvégzi helyettünk.

8./ Cserbaréti katlan

A Cserbaréti kőbánya fölött 200 m-re körívben elhelyezkedő katlanszerű sziklafal, melynek egyik oldala nyitott. A katlanban 4 lyukszerű képződményt bontottunk ki. A katlant a lyukakkal együtt feltérképeztük.

9./ Cserbaréti zsomboly

A zsomboly régóta ismert a barlangkutatók előtt. A cserbaréti kőbánya fölött 100 m-re a hegy oldalában található. A zsomboly alja erősen eltömődött, további bontása nagy munkát

igényelne. A zombolyt feltérképeztük, és a lényeges mérési vizsgálatokat elvégeztük.

10./ Dorongós időszakos víznyelő barlang

Csoportunk 26 leszállást végzett a barlang további feltárására. Mivel ez a csoport régi kutatási helye, folytattuk a feltáró tevékenységet. Sikerült egy oldalkürtőbe bejutni, ennek lefelé folytatása eltömődött. Ezt az eltömődött részt bontottuk ki, azonban a hasadék lefelé elszűkül. Jelenleg a Dorongós barlang törmelékes labirintus. Nagy hóolvadás, vagy esőzés alkalmával sok vizet nyel. A törmelékes, gambis zónán igen veszélyes a feltárás, és elzárja a továbbjutást. A barlang feltérképezését az áttekinthetőség miatt elvégezzük, és tovább folytatjuk a feltáró tevékenységet.

11./ Égésárki időszakos víznyelő barlang

Az Égésárk középső szakaszán egy beszakadást bontottunk meg, 8 leszállással. 2 m-es bontás után 8 m-ig jutottunk le, ahol agyageltömődést találtunk. Az eltömődés hézagos, az időszakosan befolyó víz az agyag tetején elfolyik. A feltárással 2 m-t haladtunk előre, folytatását tovább végezzük. A barlang igen érdekes mészkőben alakult ki, ez hófehér, erősen repedezett. A víz oldóhatása a repedések mentén fejtette ki hatását.

12./ Fehérvölgyi időszakos víznyelő barlang

A fehérvölgyi turistaház felől csapadékos időszakban felszíni mélyedés hozza le a vizet, ami 200 m után elnyelődik. Az elnyelődési helyet bontottuk meg, egy-egy feltáró csoport 9 alkalommal végzett feltáró munkát. A felső agyagos, törmelékes rész után rövid idő alatt 5 m körüli szűk aknába jutottunk. Az akna alja derékszögben megtörik. A bontást igen megnehezíti a szűk akna. Jelenleg csak a lábánál kikötött és fejével leengedett kutató tudja a feltárást végezni.

13./ Fenyvesréti időszakos víznyelő barlang

A barlang a Miskolci Bányász kutatók területe. A tábor ideje alatt közös feltárást végeztünk 4 leszállással. Ez idő alatt a bontással 2 m-t haladtunk előre.

14./ Ilonakúti időszakos víznyelő barlang

A budapesti barlangkutatók és a Herman Ottó Csoport az elmúlt időszakban feltáró munkát végzett. A feltételezett eredmény elmaradt, mivel a felső járatok mind elszakulnak, továbbjutás a vízfolyás után lehetséges.

Csoportunk a barlang minden részét átnézte, és elvégezte a barlang teljes térképezését.

15./ Hollótetői víznyelő barlang

A barlang feltárását a Miskolci Bányász Csoport kezdte el több évvel ezelőtt. A bejáratot 4 m mélységig kiácsolták, a törmelékes zóna között kis teremre jutottak. Ebből még lejjebb jutottak egy aknaszerű járaton. 7 leszállással tovább folytattuk az időközben beomlott barlang bontását. A bontással elértük az előttünk feltárt mélységet, ekkor az erős csapadékos idő omlást okozott, és az eddig feltárt részt eltönte.

Kiszállás alkalmával vizminta vételt végeztünk, és hozamot mértünk a felszíni vízfolyás megismerésére.

16./ Jávorkuti víznyelő barlang

A barlangban a tábor ideje előtt is végeztünk feltáró és kutató tevékenységet. A nyári csapadékos időszak igen változó hozamot eredményezett az aktív patakos ágban, a leszállások ennek észlelésére történtek. A tábor végén vízelvetti feltáró munkát is végeztünk a szifonban. Ugyanekkor vittük le és építettük be a mérőbukót, a lejáratot szakasz oldalrendszerében a haránttöréssel pedig továbbjutási lehetőség után kutattunk.

17./ László - zsomboly

A zsomboly eddigi szakirodalmában Bodzás I. zsomboly néven ismeretes. A Csemetekert területére esik, ahol tovább folytattuk az előző évben elkezdett feltérást. A zsomboly nevét László Istvánról kapta, aki 1968-ban a lovaskocsiról leugorva belecsúszott a zsombolyba és meghalt.

A feltáró munkát 25 m alatt törmelék, majd agyag eltömődésnek kitermelésével folytattuk. 18 leszállást végeztünk a feltáró és térképező munkára.

A zsomboly 2 m átmérőjű, a kitermelt agyagot a közepén elhelyezett ácsolat mögé raktuk, lefelé pedig biztosítottunk. A feltáró munka értelmetlensége miatt /teljes agyagos eltömődés/ a zsombolyból kivettük a hágcsót és a nyílást befedtük.

18./ Mexikó - völgyi barlang

A Miskolci Vízművek megbízásából a "Tatárárki barlangban végzett karszthidrológiai vizsgálatok" címmel dokumentációt készítettünk. A dokumentáció egy példánya az MKBT adattárában megtalálható.

A barlang felfedezése a csoport nevéhez fűződik, 1967-ben jutottak le a barlangba. Szakemberek előtt ismert volt, de semmilyen dokumentáció nem készült róla. Csoportunk 57 leszállást végzett a feltáró-, térképező-, és az adatgyűjtő munka elvégzésére.

Több helyen végeztünk feltáró munkát, ahol a járatok irányának meghatározása történt.

A barlang jelenlegi mélysége -80,18 m, a felmért össz-hossza 700,3 m.

Kísérleti céllal átbontottuk a barlang és a patakmeder közötti szakaszt, és beengedtük a patak vizét. A víz útját követve és elemezve egy sajátos barlangot kaptunk, amit a térképezés is kiemel. Elvégeztük a barlang teljes térképezését, klíma-

méréseket végeztünk, vizmintákat elemeltünk a barlangba befolyó vizből.

A szakvélemény javaslatában foglalkozik a barlang jelentőségével és továbbkutatásával a Miskolc-tapolcai források szennyeződése szempontjából.

A végpont szálsziklában elszökül, további feltárás azonban lehetséges. A mérési adatok alapján 30 m szükséges az aktív vizes szakasz eléréséig.

A barlang további feltárását és dokumentáció növelését tovább fogjuk végezni.

19./ Mexikó - völgyi időszakos víznyelő

A barlang feltárásával a "Mexi-völgyi tábor" fejezetben részletesebben foglalkoztunk.

20./ Száraz zsomboly I.-II.

A Szárazvölgy felső részén sziklás területen 2 zsomboly nyílik. Bejárás alkalmával bontottuk meg, rövid bontás után bejutottunk. Feltáró és térképező munkát 5 leszállással végeztünk. Az I. 8 m után terembe torkollik. A terem alja teljesen el van agyagosodva, rengeteg csontmaradvány található benne,

A II-es 5 m-t halad lefelé, ott elszökül.

Mindkét zsomboly térképezését elvégeztük. Megfelelő szakember segítségével ásatást végeztünk az I.-ben. A barlangkitöltés korának meghatározása lényeges a terület lepusztulása szempontjából.

21./ Szeleta zsomboly

Három leszállást végeztünk a zsomboly megismerésére, továbbkutatási lehetőségeinek tisztázására.

22./ Szirén barlang /Jávor II./

A tábor ideje alatt végeztünk feltáró munkát a miskolci Bányász Csoporttal közösen. A törmelékes zóna alatt végeztük a feltáró tevékenységet, ahol 3 m-t haladtunk lefelé. Alja szélszíkiában elszukul.

A barlang vízszintes kiterjedése igen nagy, több órát vesz igénybe bejárása.

A térképező munka során a csoport tagjai Molnár László vezetésével 300 m-es új cseppköves szakaszt tártak fel. A barlang nagy kiterjedése miatt a térképező munkának csak egy részét tudtuk elvégezni. A barlang feltárását és térképezését tovább fogjuk folytatni.

23./ Teknős zsomboly

A tábor ideje alatt fedeztük fel a zsombolyt. Pásztor Béla vezetésével felszíni bejárásnál kis beszakadást bontottak meg, rövid munka után bejutottak a zsombolyba. A további feltárást közösen végeztük el a Bányász Csoport barlangkutatóival.

A dolomitban képződött zsomboly jelenleg 35 m mély, az alját törmelék zárja. A feltáró munkát itt is tovább fogjuk végezni.

24./ Utfeletti katlan

Beszakadásos jellegű karsztos mélyedés. Az idősebbek elbeszélései szerint a 30-as években a pestiek már végeztek benne feltáró munkát. A kitermelt föld jelenleg is felismerhető.

A katlan oldalában kibontottuk és feltérképeztük a lyukat. Az űrgekkel együtt feltérképeztük a katlanszerű karsztos képződményt is.

25./ Utmenti zsomboly

A Csemetekert közelében a Fehérkőlápai turistaházhoz vezető út mellett nyílik a bejárata. A zsomboly régóta ismert, ennek feltárását és térképezését végeztük. A térképezési munka teljesen elkészült. A feltáró munka során emberi csontvázszeradványokat és koponyát találtunk.

A barlang feltárása és dokumentálása tovább folyik.

26./ Vadás - zsomboly

A zsomboly feltárását tovább végeztük, az elszűkült részen eddig nem tudtunk tovább jutni.

27./ Vadás-viznyelő

A viznyelőt a csoport pár évvel ezelőtt bontotta ki, eddig irodalomban még nem jelent meg.

A csoport kb. 60 m-t jutott le, ahol a víz folyás elszűkül. Az év folyamán tisztítottuk a vízfolyás medrét és minden vizet beengedtünk a barlangba.

Terveink között szerepel a barlang felterképezése, kutatása, vízfertés elvégzése. A területen ez az egyetlen állandó vízfolyású nyelő, méreteire nézve a legnagyobb, összefüggésvizsgálat meghatározására a legjellemzőbb.

28./ Vártetői barlang

A barlang kutatását és térképezését az elmúlt évben fejeztük be. A több alkalommal történt leszállás mintavételezési céllal történt.

29./ Vesszős-gerinci barlang

A barlang régóta ismert a kutatók előtt, hosszú időn keresztül több helyen végeztek feltáró tevékenységet. A csoportunk

a feltáró munkát folytatta.

Mint eleggott barlang, igen érdekes képződmény, leledékkitöltés, klíma és archeológia szempontjából.

30./ Barlangi kataszterezés

A kataszteri tevékenységet azért vesszük a kutatások közé, mert a felszíni bejárás során összetett feladatot oldunk meg. A meghatározott útvonalon az ismert vagy ismeretlen barlangok, lyukak, szombolyok adatait kataszteri lapra felvesszük, térképen bejelöljük helyeiket. Ugyanakkor egy csoport rövid idő alatt feltárást tud végezni. Eldöntjük, hogy lehetséges-e a továbbjutás. A másik csoport azonnal hozzakezd a térképezéshez. Elvégezzük a barlang leírását, és az esetleges szakmai érdekességeket feljegyezzük.

Az elmúlt év során 10 felszíni túrát szerveztünk a Bányabükk, Kis-fennsík, Csipkésdűt, Kurtabérc, Rejtek-völgy térségében. Ez idő alatt kb. 40 kisebb kőfülke, lyuk, nyelő, barlang dokumentálását részben, vagy teljesen elvégeztük. Ez a kataszteri adattlap kitöltésében és térképezésben nyilvánul meg.

Kutatómunkánk dokumentálására minden leszállás alkalmával kutatási jelentést töltünk ki. A jelentések alapján megközelítőleg 400 csoportleszállás történt, ezt 1600-1800 fő végezte. Egy-egy személy átlagosan 80 - 100 leszálláson vett részt, de az aktívabbak 120 - 150 leszállást is végeztek.

Az igen aktív csoporttagság eredményezi, hogy minden szombat - vasárnap 10-15 fő végez a barlangban feltáró munkát. Az elkészített statisztika még jóval slatta van a reális értékeknek.

Kutatómunkánkat nagy területen végeztük, így lehetőségünk volt nagy területek megismerésére.

Az év folyamán feltáró munkát több barlangban végeztünk, mint az 1973-es évben. A barlangok számszerű növekedése nemcsak a feltáró helyek mennyiségét növelte, hiszen a csoport kemény

feltáró munkája eredményezte a Borókás II, a Teknős zomboly és számtalan kisebb barlang felfedezését, a feltárások előrehaladását, az Aqua-expedíció keretén belül közel 1 km hosszúságú barlangszakasz felfedezését.

A csoport tudományos tevékenysége

A csoport igen aktívan bekapcsolódik a Területi Osztály tudományos tevékenységébe, együttműködik a Tudományos Munkabizottsággal, több munkabizottságban részfeladatokat old meg.

Tudományos tevékenységben olyan célkitűzéseket valósít meg, melyeket a csoport felkészültségének megfelelően el tud végezni.

Nagyarányú tevékenységként a csoport hozzákezdett a Bányabükk térképezésének feldolgozásához, ez a Tavi-vizmától Fehérkőlépáig terjed. A területen feltáró kutatás, barlangtérképezés /kb. 40-50/, mintavételezések, morfológia, barlanggenetika, összefüggésvizsgálat adatgyűjtése és munkavégzése történik.

Kutatási területünkön rendezetesen mérjük a felszíni vízfolyások és nyelők hozamát, amit egy-egy barlang dokumentációjához csatolunk.

A Tudományos Munkabizottság részére csoportunk végzi a mintavételezést, így munkánk kiterjed a vízkémiai, vízbiológiai, kőzettani, bakteriológiai, ásványtani mintavételezésekre is. A mintavételezéshez szükséges leírást is megadjuk, a vizsgálati eredményeket pedig a barlangdokumentációhoz csatoljuk.

Táborok alkalmával mindenkor létesítünk meteorológiai állomást, adatait szintén csatoljuk a tábor jelentéséhez.

A csoport kataszteri tevékenysége kiemelkedő, itt lényeges előrehaladást értünk el az előző évekhez képest.

Barlangfeltárás és tudományos munkavégzés alapján a komplex barlangkutatásra törekszünk.

A szakmai eredményeket a csoport tagjai tudományos dolgozatban alkalmazzák, ennek egyike, Hernádi Béláé III. díjat nyert.

Csoportunk munkáját nagyban értékeli a Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Csoportja és az MKBT Északmagyarországi Területi Osztálya, ahol szervezésben, munkavégzésben, rendezvények lebonyolításában résztvettek.

Tagjaink közül az alábbiakat részesítették jutalomban:

Molnár László
Pócsi Lajos
Csanálosi Magdolna
Pásztor Béla

Évzáró Klubnapunkon a csoportban kiemelkedő tevékenységet folytató személyeket jutalomban részesítettük, ezek:

Gyenge Lajos
Czapák György
Karácsony Gábor
Mozgó Endre
Himmer Béla

Az Aqua-expedíció résztvevői közül 13-an 10 napos szlovák körutazáson vettek részt, ahol megtekintették a nevezetes barlangokat, és tátrai túrán voltak, megmászták a Rysyt is. Szoros barátságot kötöttek a Rimaszombati Barlangkutató Csoport tagjaival.

Nagy figyelmet fordítunk a csoport nevelő tevékenységére is. Tagjaink között barátság alakult ki, ami még inkább növeli eredményeinket.

Az elmúlt év során csoportraktárt létesítettünk az utóképeség növelésére. Rendszeresen kijáró tagjaink nak calizmat és munkaruhát tudunk biztosítani. A bontási munka jobb eredményének érdekében növeltük a szerszámkészletet, hágcsókat készítettünk, 400 m szilont vásároltunk, feltáráshoz csőrlőberendezést alkalmaztunk.

Eredményeink eléréséhez sok segítséget kaptunk az Ady Endre Művelődési Háztól. Mindig figyelemmel kísérték a csoport munkáját, együtt örültek velünk sikereinknek. A Művelődési Ház lehetőséget és otthont biztosított a klubfoglalkozásokra, terpmunkavégzésnél gyakran meglátogattak bennünket. A csoport nevében köszönetet mondok ezért az önzetlen segítségért.

Jó kapcsolat alakult ki a helyi sajtó szerkesztőivel, akik nemcsak a tábor ideje alatt, hanem azon túl is beszámoltak eredményeinkről.

Munkánk során igen nagy mennyiségű barlangi adat gyűlt össze, ennek publikálását folyamatosan végezzük.

Az elkövetkezendő esztendőekben még nagyobb aktivitással és eredményességgel kívánjuk folytatni tevékenységünket. Már most elkezdjük a felkészülést a XX. Országos Találkozóra, ahol a dokumentációk kiállításával és beszámolóval, valamint feltérési eredmények bemutatásával járulunk hozzá a találkozó sikeréhez.

Mészáros Károly
Mészáros Károly
csop.vez.